

Rozwój systemów informacji przestrzennej przebiega nie - zwykle dynamicznie, niekiedy żywiłowo. Nic więc dziwnego, że w niektórych krajach podejmuje się działania zmierzające do takiego porządkowania tego rozwoju, aby wprowadzanie nowych technik cyfrowych przez ich użytkowników przynosiło odpowiednie korzyści w skali całego państwa. Coraz częściej zwraca się też uwagę na potrzebę szeroko pojętej współpracy zainteresowanych podmiotów publicznych i prywatnych w celu zwiększenia dostępności, jakości i użyteczności danych przestrzennych oraz zmniejszenia związanych z nimi kosztów.

Kamieniem milowym stało się rozporządzenie prezydenta B. Clintona z roku 1994, które dało podstawy prawne dla tworzenia w USA państwowej infrastruktury danych przestrzennych jako zbioru technik, zasad, standardów i zasobów (w tym ludzkich) niezbędnych do pozyskiwania, przetwarzania, przechowywania, upowszechniania i stosowania danych przestrzennych. Do głównych celów rozporządzenia należało ułatwienie dostępu do danych oraz ograniczenie wydatków budżetowych w tym zakresie szacowanych wówczas na około 4,4 miliarda dolarów rocznie.

Liczba krajów wprowadzających własne programy działań o podobnych celach jest już znaczna i stale rośnie. Progra-

my te nazywa się w różny sposób, stosując najczęściej terminy: *infrastruktura danych przestrzennych*, *infrastruktura danych geoprzestrzennych*, *infrastruktura informacji geograficznej*. Nazwą najkrótszą, a jednocześnie poprawną, jest *infrastruktura geoinformacyjna*.

Ogólnie rzecz biorąc, infrastrukturę geoinformacyjną można określić jako całość środków służących racjonalnemu gospodarowaniu danymi przestrzennymi oraz efektywnemu ich stosowaniu dla zrównoważonego rozwoju w skali kraju, jego części lub w skali międzynarodowej, również globalnej. Dobór tych środków oraz określenie ich priorytetów zależy od sytuacji politycznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i technicznej terytorium stanowiącego przedmiot zainteresowania. Jest przy tym oczywiste, że proponowane projekty i przyjmowane rozwiązania muszą być realizowalne w sposób odpowiadający wymaganiom efektywności ekonomicznej i technicznej.

Zreguły rozpatruje się następujące obszary działań:

1. Zakładanie i prowadzenie baz danych przestrzennych ogólnego przeznaczenia, tzn. danych podstawowych stosowanych do identyfikacji obiektów w systemach specjalnego przeznaczenia, mających charakter tematyczny.
2. Wprowadzanie systemów metadanych jako środka ułatwiającego wyszukanie, ocenę oraz uzyskanie potrzebnego zbioru danych przestrzennych (ang. *clearinghouse*).
3. Promowanie standardów w zakresie danych przestrzennych.
4. Koordynacja i organizacja współpracy

zainteresowanych podmiotów rządowych, samorządowych, społecznych i prywatnych przez odpowiednie ciało, które według obecnych opinii powinno być powiązane z rządem, zachowując jednak określoną niezależność.

5. Popularyzacja wiedzy, kształcenie specjalistów i promowanie zastosowań w zakresie geoinformacji.

6. Kształtowanie polityki w odniesieniu do danych przestrzennych w powiązaniu z ogólną polityką państwa dotyczącą dostępności, odpłatności, odpowiedzialności prawnej i praw autorskich w zakresie danych.

Dokumentem o znaczeniu kluczowym dla rozwoju infrastruktury geoinformacyjnej w Polsce jest, bliski już podpisania, projekt rozporządzenia ministra rozwoju regionalnego i budownictwa w sprawie krajowego systemu informacji o terenie. Rozporządzenie to reguluje działania wymienione wyżej w punktach 1 i 2 oraz pośrednio w punkcie 3. Bazy danych obligatoryjnych systemu dotyczą:

- a) państwowego systemu odniesień przestrzennych,
- b) rejestru granic państwa oraz granic jednostek zasadniczego podziału terytorialnego,
- c) osnów geodezyjnych,
- d) ewidencji gruntów i budynków (katalogu nieruchomości),
- e) ewidencji sieci uzbrojenia technicznego,
- f) obiektów topograficznych z uwzględnieniem numerycznego modelu rzeźby terenu,
- g) odpowiednich metadanych.

JERZY GAŹDZICKI

O infrastrukturę geoinformacyjną w Polsce

turze yinej

Rozporządzenie stanowi, że system jest zakładany i prowadzony na trzech poziomach:
a) centralnym – przez Głównego Geodetę Kraju,
b) wojewódzkim – przez marszałków województw,
c) powiatowym – przez starostów powiatów.

Odczuwa się natomiast pilną potrzebę koordynacji i współpracy, o których pisze się w punkcie 4 i które wiążą się z punktami 5 i 6. W związku z tym, podczas XI Konferencji Polskiego Towarzystwa Informatyki Przestrzennej główny geodeta kraju dr Kazimierz Bujakowski zaproponował utworzenie odpowiedniego zespołu międzyresortowego. Inicjatywa ta została poparta przez Towarzystwo, co znalazło swój wyraz w jednogłośnie przyjętej uchwale XI Konferencji (GEO-DETA 7/2001).

W rezultacie powstał już Zespół ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej, mający charakter konsultacyjny i opiniotwórczy i składający się głównie z upoważnionych przedstawicieli ministerstw oraz innych urzędów i instytucji centralnych. Jego pierwsze posiedzenie odbyło się 11 lipca br. pod przewodnictwem głównego geodety kraju Kazimierza Bujakowskiego, który omówił cele i zadania Zespołu. Piszący te słowa przedstawił tezy zawarte w niniejszym artykule, a głównym punktem obrad tego inauguracyjnego zebrania były założenia bazy danych ogólnogeograficznych o stopniu szczegółowości odpowiadającym skali 1:250 000 prezentowane przez dr. Mar-

ka Baranowskiego. Na podstawie dyskusji ustalono, że baza ta, jako funkcjonujący system, powinna powstać do końca roku 2002, stanowiąc wynik współpracy zainteresowanych ministerstw i instytucji.

Prof. Jerzy Gaździcki jest przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Informatyki Przestrzennej

Literatura:

Marek Baranowski, *Baza danych ogólnogeograficznych jako element krajowej infrastruktury informacji przestrzennej*, Materiały XI Konferencji Naukowo-Technicznej PTIP „Systemy Informacji Przestrzennej”, Warszawa 2001;

Kazimierz Bujakowski, *Krajowy system informacji o terenie jako podstawa funkcjonowania krajowej infrastruktury informacji przestrzennej*, Materiały XI Konferencji Naukowo-Technicznej PTIP „Systemy Informacji Przestrzennej”, Warszawa 2001 ;

Adam Linsenbarth, *Koncepcja Systemu Informacji Przestrzennej w Polsce (ważniejsze aspekty)*, Materiały XI Konferencji Naukowo-Technicznej PTIP „Systemy Informacji Przestrzennej”, Warszawa 2001 ;

Andrzej Sambura, Jan Maciej Czajkowski, *Infrastruktura Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej w województwie śląskim*, Materiały XI Konferencji Naukowo-Technicznej PTIP „Systemy Informacji Przestrzennej”, Warszawa 2001.

MAPY CYFROWE dostępne od ręki dla dowolnego obszaru z terytorium Polski

wykonano
w systemie

Prywatny Zasób Geodezyjno-Kartograficzny

00-716 Warszawa, ul. Bartycka 18a
tel./fax (+48 22) 851 11 66
office@geosystems.com.pl
www.geosystems.com.pl

GEO SYSTEMS

Ortofotomapa satelitarna

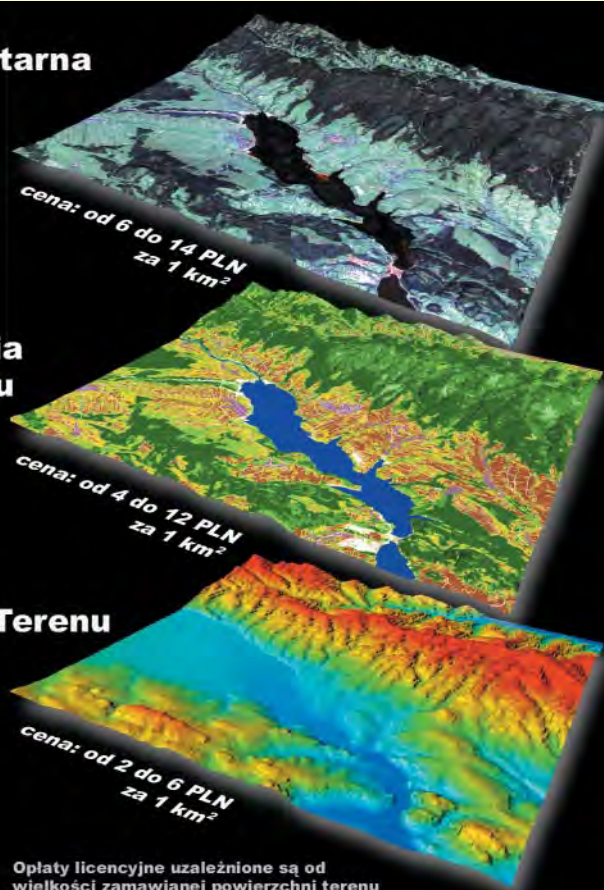
rozdzielczość 6 m
aktualność 1998-2001
obrazy satelitarne
LANDSAT i IRS

Mapa typów pokrycia i użytkowania terenu

rozdzielczość 30 m
aktualność 1998 - 2001

Numeryczny Model Terenu

rozdzielczość (x,y) 50 m
dokładność (z) 1.7 - 12 m

Oplaty licencyjne uzależnione są od wielkości zamawianej powierzchni terenu